

Spedizione in abbonamento postale
Poste italiane - Bollettino di guerra

BEGOLIVB

APRIL 1918 XV

Koledar apostolstva molitve za april 1942-XX.

Mesečni zavetnik: Sv. Justin (14)

Mesečna namena molitve, blagoslovljena po sv. očetu:

Splošni namen:

Misljónski namen:

Dejanska ljubezen — odlika kristjanov.

Domača duhovščina v Indokini in v Siamu.

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno čiščenje sv. Rešnjega Telesa	
			Ljublj. škofija	Lavant. škofija
1 Sreda	Hugo, škof	Misel na trpečega Zveličarja	Kočica	Gomilsko
2 Četrtek	Vel. četrtek	Ljubezen do presv. Eucharistije	Sv. Trojica n. C.	Reka
3 Petek	Vel. petek	Zahvala za odrešenje	Preddvor	Konjice
4 Sobota	Vel. sobota	Obisk božjega groba	Nemška Loka	Konjice
5 Nedelja	Velika noč	Duhovno vstajenje	Dobrepolje	Konjice
6 Poned.	Velik. poned.	Zmaga sv. Cerkve	Leskovica	Prihova
7 Torek	Hegezip, spozn.	Apostolstvo mož in fantov	Zaplana	Prihova
8 Sreda	Dionizij, škof	Duše žrtve Srca Jezusovega	Nova Stifla	Cadram
9 Četrtek	Marija Kleofa	Posvetitev družin presv. Sreč	Brezje	Cadram
10 Petek	Ezekiel, prerok	Pomanjkanje trpeči	Podbrezje	Loče
11 Sobota	Leon I., p. c. uč.	Hvaležnost dobrotnikom	Blagovica	Loče
12 Nedelja	Bela nedelja	Letošnji prvoobhajanci	Blej, Dobrava	S. Kunig. n. Poh.
13 Poned.	Hermenegild, m.	Letošnji novomašniki	Vrhopolje p. Mor.	Spitalič
14 Torek	Justin, muč.	Zadeve naših škofov	Sv. Lenart	Zreče
15 Sreda	Teodor, muč.	Posvečevanje sv. zakona	Ljub. Rakovnik	Zreče
16 Četrtek	Benedikt, Jožef	Opravljanje svete ure	Priskovo p. K.	Zlče
17 Petek	Anicet, papež	Katoliška akcija pri nas	Motnik	Škomarje
18 Sobota	Apolonij, muč.	Medsebojna ljubezen	Spodnji log	Stranice
19 Nedelja	2. pov., Leon IX. p.	Zaupanje v božjo Previdnost	Št. Jurij p. Gros.	Kebelj
20 Poned.	Marcelin, škof	Vdanost v voljo božjo	Ihan	Sv. Jernej p. L.
21 Torek	Anzelin, s. c. uč.	Poslušanje božje besede	Dobrnice	Velika Nedelja
22 Sreda	Var. sv. Jožefa	Čiščenje sv. Jožefa	Gorje	Velika Nedelja
23 Četrtek	Vojteh, s. muč.	Čistost mladine	Smihel Ub. šš. s.	Ormož
24 Petek	Jurij, muč.	Odločnost v skušnjavah	Stara Loka	Ormož, bolniš.
25 Sobota	Marko, evang.	Blagoslov na polju	Cerklje ob Krki	Središče
26 Nedelja	3. pov., M. dob. sv.	Zaupanje v Marijo	Podgrad	S. Miklavž p. O.
27 Poned.	Peter Kanizij	Duhovna obnova izobražencev	Nevlje	Svetinje
28 Torek	Pavel od Križa	Opravljanje prvih petkov	Catež ob Savi	S. Tomaž p. Or.
29 Sreda	Peter, mučenec	Zvestoba sv. Cervi	St. Jurij p. Kum.	S. Bolfenk n. K.
30 Četrtek	Katarina S. dev.	Bolniki. Ta mesec umrli	Stari trg p. Ložu	S. Lenart p. V. N.

Odpustki za april 1942-XX.

1. Vel. sreda, prva v m. P. o. vsem, ki opr. kakšno nabožno vajo n. č. sv. Jožefu, prejmejo sv. o. in molijo p. n. sv. o. — Tretjerednikom vsak dan vel. t. — v. o. in p. o.

2. Vel. četrtek, prvi v m. P. o.: 1. čl. br. sv. R. T. v. br. c.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. c.; 2. vsem, ki morejo dobiti odp. rimskih postajnih cerkev. (Glej opombo zdoalaj!) 3. tistim, ki ta dan eno uro premolijo ali premišlujejo v spomin postavitve najav. Z.; 4. tistim, ki nosijo višnj. škap.; 5. čl. br. sv. Družine. (Kakor za vse odp. — velja tudi za odp. vel. t., da se morejo sv. zakramenti prejeti prejšnji dan ali v osmini.)

3. Vel. petek, prvi v m. Sv. Benedikt FII. — P. o.: 1. vsem, ki nekoliko premišlujejo dobrotnost sv. S. J., prejmejo pravno sveto o. (prejšnji dan ali v osmini) in molijo p. n. sv. o.; 2. čl. br. sv. R. T., kakor 2. dan; 3. čl. br. sv. S. J.; 4. istim kakor 23. dan; 5. tistim, ki nosijo višnj. škap.; 6. tistim, ki ta ali naslednji dan obiščejo božji grob in molijo po n. sv. o. — Kdor ta dan od treh pop. dalje ali v soboto do 11. dop. vsaj pol ure dela z molitvijo ali premišljevanjem

tovarištvo 2. M. B., dobi p. o. tisti dan, ko opravi viknč. spoved in prejme sv. obh.

4. Vel. sobota, prva v m. P. o. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo n. č. Breznadežni, da nekoliko zadoščujejo za njej storjena razlajanja in molijo p. n. sv. o.; 2. čl. br. sv. R. T., kakor 2. dan. — Tretjeredniki p. o.

5. Velika noč, vel. nedelja, prva v m. Sv. Julijana. — Čl. r. v. br. trije p. o.: 1. če v br. c. molijo p. n. sv. o.; 2. če so pri mesečni proc.; 3. če v br. c. nekaj časa pobož. molijo pred izp. sv. R. T. — Dalje p. o.: 1. tistim, ki nosijo višnj. škap.; 2. čl. br. sv. S. J.; 3. vsem, ki morejo prejeti odp. rimskih post. cerkv. (Opomba zdoalaj!) 4. čl. r. v. br. Karmelske M. b. v. br. ali žup. c.; 5. čl. br. N. Lj. G. v. br. c.; 6. čl. družbe kršč. družin; 7. čl. br. sv. Družine; 8. tretjeredn.; 9. čl. br. sv. R. T., kakor 2. dan.

6. Velikonočni ponedeljek, P. o. tretjeredn. 16. Četrtek, P. o. tretjeredn., če obnove svoje zaobljube (ali pa nasl. nedeljo — v primeru, da so ta dan zadržani).

21. in 22. (torek in sredo), P. o. tretjeredn. (Nadajevanje na 3. str. ovitka.)

Cena »Bogoljubu«: za posamezne naročnike 12 Lir, v skupinah po 11 Lir; v Nemčiji 2 Rm., v Hrvatski 40 kun, v Franciji 32 fr., v Ameriki 1 dol. letno. — Izhaja mesečno.

Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljuba« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljuba« v Ljubljani.

PRA

na teden

VSEH PRAZNIKOV

»To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo in veselimo se ga!« Te besede 117. psalma se na veliko noč in skozi vso osmino po večkrat na dan ponavljajo v cerkvenih molitvah in spevih, pri maši in v dnevnica. Kadar Cerkev vabi k veselju, vabi iz važnih in stvarnih vzrokov. Si li moremo misliti važnejši in stvarnejši vzrok veselja, nego je vstajenje našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa? Zakaj?

1. Velikonočno jutro, ko je naš Gospod vstal iz zaprtega in zapečatenega groba je **začetek njegovega poveličanega življenja**, tistega poveličanja, ki mu je šlo kot božjemu Sinu, ki se mu je pa odrekel, ko se je učlovečil in med nami prebival. »Dasi je bil namreč v božji podobi, ni imel za plen, da je enak Bogu, ampak je samega sebe izničil, podobno hlapca vzel nase, postal sličen ljudem in bil po vnanjosti kakor človek. Ponizal se je in bil pokoren do smrti, smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, ki je čez vsa imena... da vsak jezik prizna, da je Jezus Kristus Gospod, v slavo Boga Očeta« (Flp 2, 6—9. 11). Poveličanje človeške narave, ki je bila z božjo zedinjena v eno osebo, si je s svojo pokorščino do smrti na križu zaslužil, kakor je tudi sam naglasil, ko je na potu v Emaus žalostnima učencema »razlagal, kar je bilo o njem v vseh pismih«: »Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in tako šel v svojo slavo?« (Lk 24, 26.) Vstajenje našega Gospoda je poveličanje njegove človeške narave, začetek njegovega nesmrtnega življenja. »Od mrtvih vstali Kristus več ne umrje: smrt nad njim več ne gospoduje. Kajti smrt, ki jo je za greh pretrpel, je pretrpel enkrat za vselej; življenje pa, ki ga živi, živi v Bogu« (Rim 6, 9. 10).

2. Gospodovo vstajenje je **najkrepkejša potrditev naše vere in najzanesljivejše poročstvo našega upanja**. Jezus sam

ga je tako označil. »Tedad so ga ogovorili nekateri izmed pismoukov in farizejev in so rekli: 'Učenik, radi bi videli znamenje od tebe.' Odgovoril jim je: 'Hudobni in prešuštni rod hoče imeti znamenje; a ne bo se mu dalo drugo znamenje kakor znamenje preroka Jona. Kakor je bil namreč Jona v trebuhu velike ribe tri dni in tri noči, tako bo Sin človekov v osrčju zemlje tri dni in tri noči'« (Mt 12, 38—40). Apostoli so se v svoji pridigi sklicevali na Gospodovo vstajenje kot na najkrepkejšo potrdilo evangelija. Sv. Pavel je s kar drznimi besedami povedal, da z Gospodovim vstajenjem stoji ali pade vsa blagovest. »Če Kristus ni vstal,« pravi, »potem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera. Očitno je pa tudi, da smo lažnive priče božje, ker smo pričali zoper Boga, da je obudil Kristusa, ki ga ni obudil, če seveda mrtvi ne vstajajo. Zakaj, če mrtvi ne vstajajo, tudi Kristus ni vstal; ako pa Kristus ni vstal, je prazna vaša vera, če ste v grehih. Torej so izgubljeni tudi tisti, ki so v Kristusu zaspali. Če imamo samo v tem življenju upanje v Kristusa, smo od vseh ljudi najnesrečnejši. **Toda Kristus je vstal od mrtvih**, prvina njih, ki so zaspali, ker je namreč po človeku smrt in po človeku vstajenje od mrtvih. Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo tudi v Kristusu vsi oživelili« (1 Kor 15, 13—22). Premislimo, da, pretehtajmo sleherno apostolovo besedo, da se ovmemo, kako sloni na Gospodovem vstajenju vsa naša vera, vse naše upanje!

3. S svojim vstajenjem je Jezus **dovršil in dopolnil naše odrešenje**. S svojo smrtjo na križu je v polni in preobilni meri zadostil božji pravičnosti in nam zaslužil božje otroštvo in dediščino božjih otrok. V tem pogledu je bilo odrešenje z Jezusovo daritvijo na križu dovršeno in v tem pomenu je umirajoči Zveličar na križu zaklical: »Dopolnjeno

Vin presv. Srcu Jezusovemu

Koledar apostol

Meseč. Morda že v vsej zgodovini naše škofije ni bilo takšne skupne pobožnosti, ki bi bila vse sloje naroda tako združevala v ljubezni in zaupanju do presvetege Srca Jezusovega.

Ta pobožnost, prav opravljena, bo brez dvoma rodila ta skladki sad, da bo Jezus s svojo ljubeznijo in milostjo zavladal v dušah, ki spolnjujejo Njegovo vročo željo in sprejemajo prve petke zadostilno sv. obhajilo.

Jezusa prosim, da bi kot sad te pobožnosti našim družinam naklonil še eno dobroto: **da bi se iskreno in vdano posvetile Njegovemu presvetemu Srcu.**

Mnogo slovenskih družin se je že posvetilo presvetemu Srcu Jezusovemu. Njih imena so zapisana v zlatih knjigah, položenih na tisti oltar, na katerem je Jezus razodel sveti Marjeti Mariji svoje Srce. Naj se proti koncu naše skupne pobožnosti odločijo še ostale družine in postavijo Srce Jezusovo na svoj družinski prestol, da jim s svojim sladkim vladanjem kraljuje, jih vodi in varuje, da bo oče, poglavar in gospodar družine, katerega vsi člani družine spoštujejo, ubogajo in mu z vestnim spolnjevanjem vseh dolžnosti veselje delajo.

Ce je Jezus obljubil, da bo blagoslovil hiše, v katerih se bo častila podoba Njegovega presvetege Srca, koliko bolj bo s svojim blagoslovom napolnjeval srca, ki se mu posveté, mu skušajo služiti in mu ljubezen z ljubeznijo vračajo. Kako pa so danes družine posebnega varstva in blagoslova potrebne!

Stopite, krščanske družine, pod najmočnejše varstvo božjega Srca in sprejemajte iz Njega najbogatejši blagoslov! † Gregorij Rožman, škof.

je!« Ni pa še dovršeno odrešenje v nas. V svojem poveličanem telesu je Jezus zmeraj srednik med Bogom in ljudmi (1 Tim 2, 5). »Zatorej more tistim, ki se po njem bližajo Bogu, tudi zveličanje vedno dajati, ker vedno živi, da prosi zanje« (Hebr 7, 25). V svojem poveličanem telesu je glava, vir življenja, ki daje življenje svojemu skrivnostnemu telesu, v katero nas sprejema kot ude po svetem krstu, v katerem nas hrani z zakramentom svojega telesa in svoje krvi. V svojem poveličanem telesu je naša daritev, ko na naših oltarjih na nekrvav način obnavlja svojo daritev na križu. V tem pomenu je sv. Pavel rekel, da je Bog »od mrtvih obudil našega Gospoda Jezusa, ki je bil izdan zaradi naših grehov in je vstal zaradi našega opravičenja« (Rim 4, 25).

4. Kakor je bilo telo učlovečene božje Besede, ko je bilo še umrljivo, tukaj na zemlji orodje, s katerim je božji Sin ozdravljajal bolnike in obudil Jairovo

hčer, mladeniča v Naimu in Lazarja, tako bo njegovo poveličano telo orodje, s katerim bo božji Sin na koncu sveta obudil v življenje vse ljudi, ki so umrli. »Pride ura, v kateri bodo vsi, ki so v grobeh, zaslišali njegov glas, in kateri so delali dobro, bodo vstali k življenju, kateri pa so delali hudo, bodo vstali k obsodbi« (Jan 5, 28, 29). Tako bo poveličano telo vstalega Sinu človekovega orodje, po katerem bo božja vsemočnost obudila k življenju vse ljudi, dobre in hudobne. Dobrim pa, namreč tistim, ki so tukaj grehu umrli in zaživelci novo življenje (Rim 6, 2, 4), bo Kristusovo vstajenje tudi vzorni vzrok poveličanja. Poveličani Zveličar, Gospod Jezus Kristus, »bo z močjo, s katero si more podvreči vse, preobrazil naše borno telo, da bo podobno njegovemu poveličanemu telesu« (Flp 3, 21).

To je pomen velikonočnega praznika. Zares »dan, ki ga je naredil Gospod; radujmo in veselimo se ga!«

Dnevnik velikega tedna

P. dr. Roman Tominec

CVETNA NEDELJA

Truden sem in zmučen, toda čisto notranje vesel. To je moj dan. Kakor daleč segajo spomini, so vsi tako dragi. Dokaj let sem pa je ta dan praznik mojega srca, poln sonca pa tudi grenkih spominov.

Vedno vidim pred seboj radostne otroške oči. Četje prve pomladi, naše ljube slovenske butarice, vsaka vas ima svoj slog. Ljubljana z okolico pa še posebno svečan. Pred nekaj leti sem jih poslal v Holandijo, pa so mi odpisali, koliko veselja sem jim pripravil in kako so jim bile všeč.

Včeraj in danes ves dan spovedovanje. Spovednica mi je draga; priča, kako deluje milost na ubogo človeško srce. Ljubo dete setve in vzgoje, kolikokrat me obide sladka zona ob pogledu na čiste duše, ki so kakor odprti raj. Oskar Wilde je nekoč mojstrsko opisal prav to dogajanje. Zona ob živem občutju božje ljubezni, ko se sicer vračajo po dolgih ovinkih življenja trudni in na smrt zmučeni — domov k Očetu. In jaz smem biti kraljevi oproda — namestnik Velikega kralja.

Toda obenem je ta dan nepopisno žalosten v svoji simboliki. Naravnost grozen, skoro pošasten. Incipit passio... pričjenja se trpljenje. Kjer ljubezen, tam bolečina. V človeškem in božjem življenju.

Danes je nebo visoko in sonce se pozi v vsem sijaju po sinjem nebu.

Sinu božjemu kličejo: Hosanna... Vsi obrazi (skoro vidim jih pred seboj — jasni, ljubeznivi, veseli in otroško razigrani) so obrnjeni k Njemu. Vsi ga občudujejo Rabbini. Tako velik je in tako dober. In čudovito lep! Kdo bi

ga ne vzljubil: Oči Jezusove so pa žalostne in resne.

Kam gledajo, kaj zro? Groza me je ob tej misli. In to je: cvetna nedelja.

O Bog, kako si dober in moder, da si nam zakril bodočnost. Ti si jo mogel zreti, videti vso pred seboj in ohraniti čisto in jasno obličje.

Naš obraz bi raztrgala groza.

VELIKI PONEDELJEK — BETA-NIJA.

Jezus — Bog ne zametuje človeške tolažbe.

V Betanijo gre k svojim prijateljem. In tam je na večerji.

Nisi se sramoval oditi iz hrupa vlemesta v tihoto ljube družine. Vzeti iz njih rok preprosto ljubezen, nežno pozornost, male radosti življenja.

Kako je Jezus ves človeški. Kako nápak ga slikajo tudi moderni farizeji, ki ga hočejo imeti vsega odmaknjenega ljudem, strogega in vase zaprtega.

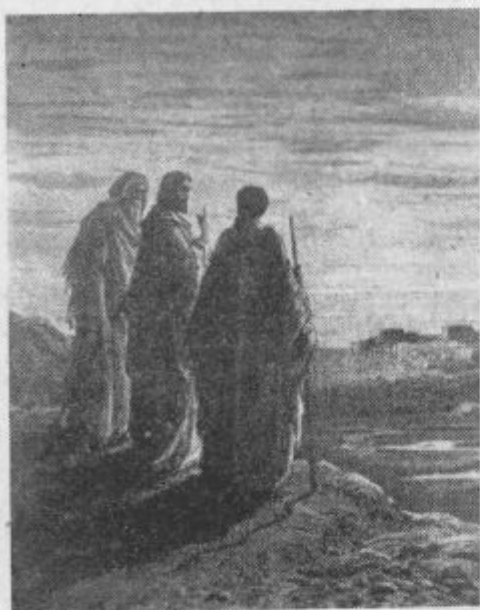
Marta mu streže, Lazar se z njim razgovarja, Marija posluša vsa zavezta, radostna — pri nas je — kakor doma... In tedaj jo je morala prevzeti bridka slutnja ločitve, pa vzame vonjivo nardo, v olju raztopljeno, in mazili Jezusu noge, nato mu jih zbriše s svojimi lasmi.

In že sika v to čudovito sliko lepe ubranosti, prijateljskih vezi, nežne pozornosti: umazana človeška zavist...

O Juda, tisoč mask imaš in tisoč prijemov. Vsa stoletja si našel zvestih učencev in poljnih posnemovalcev.

Kako se »pravičniki«, »poštenjaki«, »dobrohotni« ljudje znajo zgražati.

Nad vsem mogočim. Najraje nad lepim, plemenitim in čistim, češ kar meni ni dostopno, tudi drugi ne smejo imeti.

Jezus gre z učencema v Emavs.

Jezus jo zagovarja za vse čase.
Jezus obsoja zavist in licemerstvo
— prav tako za vse čase.
In gorje, kdor Betanijo zlorablja.

VELIKI TOREK — DVOJNA POT.

Kako so ljudje različni!
Kdo pozna prepade človeškega
srca?

Juda Iškarijot odide k velikim duhovnikom, da ponudi svoje izdajstvo.

Dva njegovih učencev odhajata v mesto, da pripravita obednico za Velikonočno jagnje, za zadnjo večerjo.

Oboji so sedeli z Jezusom pri isti mizi, poslušali iste nauke, videli iste čudeže, doživljali nezaslišane stvari.

In vendar kako različna pota!

Pa se še čudim: kako je to moglo — prijatelj te prevari

In se čudimo — ta in ta je z ženo svojega prijatelja pobegnil.

Izdajstvo je grozna stvar. Delo pekla, zametek satanov, prokletstvo hudičev.

In vendar — obhaja me strah: ista miza, isti nauk, ista ljubezen je obsevala oboje.

Jezus, varuj nas pred sleherno skušnjavo izdajstva. Zadaž mora biti strašna strast, ki nosi imena — lakomnost, oblastželjnost, maščevanje, ljubosumnost.

VELIKA SREDA —

Incipit lamentatio Jeremiae prophetae.

Skoro ves dan v spovednici. Koliko čiste pripravljenosti je v srcih. Koliko resnično voljne spokorjenosti. Koliko prizadevanja izkopati se iz slabosti greha. Kakšna žeja po dobroti in čistosti — to je po milosti božji. O kako jih ljubim — vsa ta srca! Kako se mi smilijo. Kako komaj najdem dovolj strogo besedo, da ne bi k lenobi zavajal. Kako težko jim je bilo dobrim, pa so! In pri vseh od kraja, ki so še kristjani, najdem te poteze dobrote.

Popoldne sem čul zopet žalostinke preroka Jeremije.

Že napev sam je umetnina, ki nima primere. Nekoč sem slišal na Dunaju v cerkvi sv. Štefana, kako je pred nabito polno cerkvijo pel slavni deški zbor iz Rima eno teh žalostink:

Dolci: Zadnja večerja

»In izginila je od Sionske hčere vsa njena lepota; vse njegovo ljudstvo zdi-huje in išče kruha; dali so vse svoje dragotine za jed, da bi se preživili. Poslušajte, prosim, vsa ljudstva, in poglejte bolečino mojo: moje device in moji mladeniči so odšli v sužnost.« (Jeremija 1, 6 nasl.)

Vsa cerkev je ihtela tiho, zadržano.

VELIKI ČETRTEK — LJUBEZEN IN DVOJNA IZDAJA.

Umikanje nog me osak veliki četrtek spomni na značilnost naše vere: ponižnost in ljubezen. Nikjer ni ta zapoved tako poudarjena, neizogibna zahteva, kot prav v naši veri.

Pravijo: ljubezni ni...

On je dal to zapoved in zgled.

Pravijo: ponižnosti ni...

On je dal to zapoved in zgled brez primere.

Sv. Frančišek Asiški ni tožil nad drugimi, sam je šel in ubral pot natančno po stopinjah Gospodovih.

Mi pa samo stokamo, kakor da ni več pravih kristjanov. Smešno in žalostno!

Vedno znova me zaboli dvojna izdaja Jezusovih učencev, izbranih apostolov. Za Juda vsaj lažje razumem. Lakomnik je bil, častihlepen do boleznosti. Toda Peter — kako ljubi svojega Gospoda. In ime je dobil prav od Njega — Ti si Peter — skala. Sv. Avgustin piše nekje: »in rahel pal ženske govorice zaplioka ob to skalo in skala se zamaje.

Ali ni nesrečni slikar Caravaggio s skoro strašno resničnostjo podal sliko sv. Petra v oni usodni uri.

Zbeگان obraz, boječ, ves je prepaden od teh dogodkov zadnjih ur.

Ali se potem moremo še čemu čuditi? Kje je skalnati odpor? Kje tista gotovost govorice pred komaj nekaj urami? Pa tudi usmiljenje božje in razumevanje božje je kakor prepad.

VELIKI PETEK — TROJNO TRPLJENJE.

Običajno pravijo ljudje, da je trpljenje Gospodovo trajalo od ure v

Caravaggio, Peter zataji Jezusa pred deklo.

Getzemani pa do velikega petka popoldne ob 3.

Kako usodna zmota.

Trajalo je 33 let.

Jezus je imel pred seboj vedno tudi križev pot in Golgoto. Spomnim se, da sem nekje bral: Jezus se ni nikoli nasmejal... Ne vem, če odgovarja to resnici. Skoro dvomim. Ker je bil popoln človek. Toda to misel razumem: Senca križa pada na vsa njegova pota. Vsenaokoli pomlad in cvetje, jasno milo nebo in nekje se pojavi mogočna senca: križa.

Prepričan sem pa, da je bila teža in veličina vsega trpljenja v duševnosti Jezusovi.

Zlasti trpljenje: ponižanja in častikraje. Hlapci, farizeji, soldateska, divji izbruhi ljubosumnih pismoučenih, Poncij Pilat, Herod — stari, gnusni nečistnik in krooskrunec pa naj sodi Jezusa!

Bolečina srca — izdana in križana ljubezen. Zato vedno bolj razumem češčenje božjega Srca. Tam je sedež ljubezni, od tam nas presune bolečina in tesnoba, ko smo razočarani, izdani, prevarani. Nič se ne čudim, da narod, da najboljši in tudi manj čuteči ljudje kaj kmalu razumejo pomen tega češčenja in zadoščevanja.

Bolečina telesa — kako se vsi bojimo telesnega trpljenja. Tudi Jezusa je prevzela groza pred tem že v Getzemani. Od tod smrtni strah.

Kdo doume grozo greha: prstovoljno, hote in vede in načrtno zapustiti Boga v sebi in ga pahnuti ven iz srca, iz duše ... Skrivnost groznih globin.

VELIKA SOBOTA ZVEČER PRED PROCESIJO.

V večernice so za nami ... Obiskal sem ponovno božji grob. Tega drugod po svetu nimajo. Vsaj tako lepo ne.

Pri nas pa: tako bogato cvetje, vse dehti, vse vonja, razkošje barv in razkošje nežne ljubezni.

Spodaj na cesti se čuje šumenje množice. Ljubezniva nestrpnost otrok se polašča odraslih. Vse je že v svečanem razpoloženju. Obrazi jasni, dih

pomladi prihaja od nekod, nekje se oglasi zvon. Da, to je pri mm. uršulinkah. Živo jih vidim pred seboj — belooblečene gojenke s pajčolani — sladka, nežna pesem.

Sv. Gregor piše v 12. homiliji: »Ali je to naš praznik ali praznik Jezusov? V resnici je njegovo zmagoslavje in zaeno naše.«

Prihaja mi na um, da samo katoliška cerkev pozna praznike, ki so za ves svet veljavni. In veljajo za protestante in vse ločine in za brezverce — vsi se jih vesele. Čar teh praznikov objame vse. Velemesta in vasi.

Nad vso gmoto telesa in umazanega življenja ihte in spet obetajo zvonovi vsega sveta: Alleluja.

LITOSTROTOS

Dr. Andr. Snoj

kraj Gospodove smrtne obsodbe

(Ob stoletnici spreobrnjenja A. M. Ratisbonna).

Katoliški svet se v letošnjem letu spominja spreobrnjenja bivšega žida Alfonza Ratisbonna, ki ga je pred sto leti (20. januarja 1842) bl. Devica Marija po prikazni v rimski cerkvi S. Andrea delle Fratte čudežno privedla v naročje katoliške Cerkve.

Malokomu je znano, da je ta mož v Jeruzalemu po srečnem naključju našel kraj, kjer je bil naš Gospod na smrt obsojen in kjer je zadel križ na svoje rame.

O Jezusovi obsodbi poroča evangelist Janez sledeče: Pilat si je prizadeval, da bi ga (Jezusa) oprostil. Judje pa so vpili: »Ako tega oprostiš, nisi cesarjev prijatelj; vsak, kdor se dela kralja, se cesarju upira.« Ko je Pilat slišal te besede, je privedel Jezusa ven (iz sodne hiše) in sedel na sodni stol, na mestu, ki se imenuje Litostrotos, po hebrejsko pa Gabata. Bil je pa dan pripravljanja za veliko noč, okoli šeste ure. In rekel je Judom: »Glejte, vaš kralj!« Ti so pa zavpili: »Proč, proč; križaj ga!« Pilat jim je rekel: »Vašega kralja naj križam?« Odgovorili so veliki duhovniki: »Nimamo kralja razen cesarja!« Tedaj jim ga je izročil, da bi ga križali (19, 12—16).

Kje je bila sodna hiša, v kateri je Pilat zasliševal Jezusa, kje prostor, kjer je stal Pilatov sodni stol in je bila izrečena smrtna obsodba nad Jezusom? Kje je naš Gospod

zadel križ na svoje rame, da ga je ponesel na Kalvarijo? V vseh časih so vernike, posebno palestinske romarje, zanimala ta vprašanja.

V prvih stoletjih so vsekako dobro znali za ta prostor; kajti iz starih potopisov vemo, da so se verniki tam z velikim spoštovanjem zbirali ter obujali spomin na Gospodovo trpljenje in smrtno obsodbo. Sv. Melanija je l. 416. na tistem kraju celo postavila lepo cerkev. Toda ko so v 7. stol. Perzijci osvojili Jeruzalem in porušili vsa svetišča, se je spomin na to mesto zbrisal.

Ko je Palestina v srednjem veku postala zopet krščanska, je zanimanje za svete kraje, posebno za tiste, ki spominjajo na Gospodovo trpljenje, na novo oživele. Natančno se je vedelo, kje je bila Kalvarija in božji grob, kje se je torej končal Kristusov križev pot; mnogo pa se je pisalo in ugrabalo, kje bi utegnil biti kraj, kjer je bila izrečena smrtna obsodba nad Zveličarjem in se je začel njegov križev pot. Tu je božja previdnost posegla vmes in izbrala judovskega spreobrnjenca Alfonza Ratisbonna, da je odkril kraj Gospodove smrtne obsodbe ter spomin nanj ovekovečil z lepo ustanovo, božjepotno cerkvijo »Ecce homo« in tik nje stoječim samostanom »Sionskih sester«. To se je zgodilo takole:

Trinajst let po svojem spreobrnjenju je Alfonz M. Ratisbonne kot pobožen romar obiskal sv. Deželo. Pri tej priliki se mu je porodila misel, da bi privedel v Jeruzalem sionske sestre. Z bratom Teodorjem, ki je bil nekoliko starejši in tudi spreobrnjenec, je namreč kmalu po spreobrnjenju ustanovil kongregacijo sester »Naše Gospe s Siona« (»Notre Dame de Sion«), katerih naloga bi bila, zadostovati božji pravičnosti za grehe judovskega naroda, prositi za njegovo spreobrnjenje in v krščanskem duhu vzgajati žensko mladino, predvsem židovske deklice. Kje bi mogle te sestre lepše služiti svojemu vzvišenemu namenu kakor v deželi in v mestu, kjer si je judovsko ljudstvo nekdaj nakopalo strašno božjo obsodbo, ko je od Pilata zahtevalo Jezusovo smrt! Tako je mislil Alfonz in že l. 1856. pripeljal štiri sestre iz Pariza v Jeruzalem.

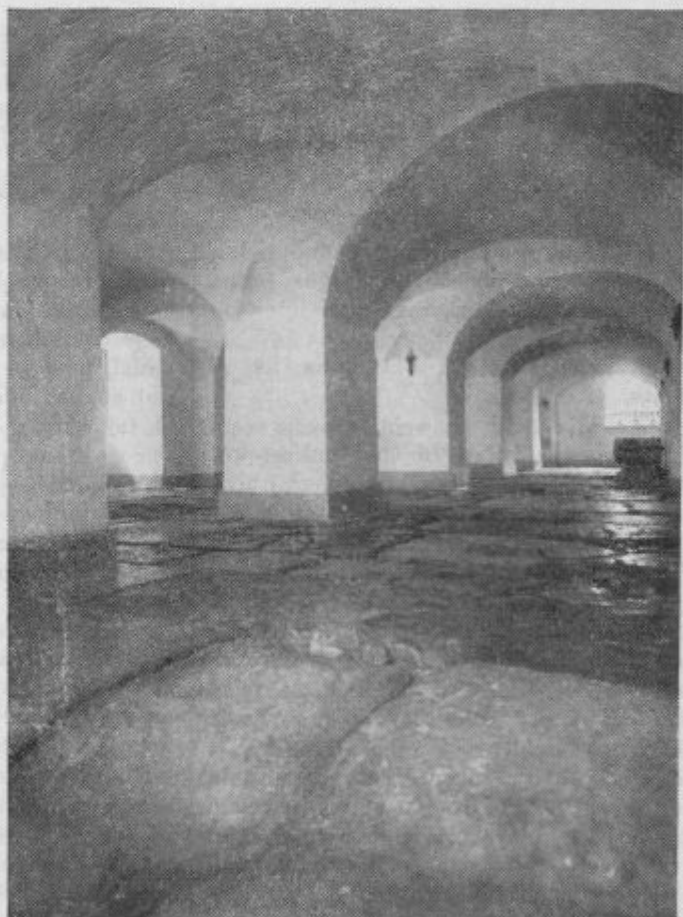
Da bi tem sestram zgradil primeren zavod, je kupil za 70.000 frankov lep kos sveta, prav za prav starih ruševin, na severni strani nekdanjega prostranega tempeljskega trga. V neposredni bližini tega kraja je stala stara turška vojašnica in samotni obok, znan pod imenom »Ecce homo«. Na dvorišču turške vojašnice so že od 12. stoletja naprej frančiškani pričenjali pobožnost sv. križevnega pota; glede oboka nad cesto v bližini pa je bilo razširjeno staro izročilo, da je na njem bila tribuna, odkoder je Pilat Judovskemu ljudstvu pokazal Jezusa z besedami: »Ecce homo!« (Glejte, človek!).

Ratisbonnu je bil prostor nad vse všeč. Domneval je, da bi na tem kraju utegnil stati stari Antonijev grad, ki je ob Kristusovem času ščitil tempeljski trg, in da je bila tu Pilatova sodna hiša, ki se v evangelijih omenja.

Izkopine so pokazale, da se ni motil. Ko so namreč odstranili debelo plast ruševin na kupljenem svetu, da bi pričeli graditi temelje za novo cerkev in za samostan, so delavci naleteli več metrov pod zemljo na star tlak iz rimske dobe. Kakih 40 m na dolgo in 30 m na široko so našli

tla pokrita z velikimi 30—40 cm debelimi kamnitimi ploščami. Ugotovilo se je, da je bilo tukaj prostrano dvorišče pred močno utrjenim Antonijevim gradom. Ko je l. 70. Tit razdejal Jeruzalem, so to dvorišče pokrile ruševine Antonijevega gradu, ki je bil tudi razdejan, in ostale tam, dokler jih ni odstranil Alf. Ratisbonne.

Ratisbonnovo odkritje je zbudilo ogromno zanimanje zlasti med bogoslovnimi učenjaki in med starinoslovci. Jasno je bilo, da se je našel prostor, ki se v evangeliju sv. Janeza imenuje »Litostrotos«, kar pomeni »s kamni potlakani prostor«. Tu je torej veliki petek stala množica Judov, ki je od Pilata zahtevala Jezusovo smrt; na tem prostoru je stal Pilatov sodni stol, tu je bojzljivi rimski upravitelj izrekel smrtno obsodbo nad nedolžnim Jezusom. Ob strani, vstric današnje ceste, ki nosi ime »Via dolorosa« (Križev pot), le da nekaj metrov niže, se da

Litostrotos — dvorišče, kjer je bil Jezus na smrt obsojen. Tlak je še prav isti, na katerem je stal naš Gospod.

še jasno spoznati stara cesta, ki je pod močnim obokom vodila z dvorišča v dolino »Tyropoeion« in od tam na Kalvarijo. V kamenem tlaku se še vidijo globoke zareze, vsekane v kamen, da po položni strmini ni držalo konjem, ki so tod stopali. Prav po tej poti je moral oditi naš Gospod s križem na rami proti Kalvariji. Romar, ki pride na ta kraj, nehotе zdrkne na kolena in spoštljivo poljubi kamen, po katerem je stopal naš Gospod in ki je bil orošen z njegovo dragoceno krvjo.

Nad tem svetim prostorom je kmalu zrasla lična cerkev »Ecce homo«. Posvečena je bila l. 1868. V cerkvi se še vidijo nekateri ostanki starega Antonijevega gradu in za oltarjem eden izmed treh obokov, ki ji je zgradil v 2. stol. cesar Hadrijan.

Poleg cerkve je samostan sionskih sester, ki že od leta 1862. bivajo na tem kraju ter z molitvami, s prostovoljnimi žrtvami

in zlasti s krščansko vzgojo nežne mladine zadoščujejo presv. Srcu za grehe zaslepljenega judovskega naroda. Med sestrami je večje število židovskih spreobrnjenk. Tam, kjer so nekdaј kričali ljudje: »Križaj ga, križaj ga!« in pa: »Proč z njim, proč z njim!«, tam mило molijo vsak dan po povzdigovanju sestre: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo« in prosijo za spreobrnjenje nesrečnega judovskega naroda.

Blagi ustanovitelj je umrl 6. maja 1884. v Ain Karem, blizu rojstnega kraja sv. Janeza Krstnika, kjer je na ljudskem gričku zgradil za sionske sestre podoben zavod kot v Jeruzalemu. Tam je po lastni želji tudi pokopan, ker se ni imel za vrednega, da bi počival v Jeruzalemu. Na njegovem grobu stoji kip Brezmadežne in pod njim napis: »O Marija, spomni se svojega otroka, ki je sladka in častitljiva osvojitev Tvoje ljubezni!«

Velikonočni

Prof. Janez Oražem

OGENJ

Za Veliko noč imamo vedno polno želja. Voščimo jih sebi in drugim, nekaj iz navade, nekaj iz srca. Tudi letos bo tako.

Kaj si želite pri vas doma, kaj si želiva ti in jaz?

Za vaše želje ne vem, a svojo vam lahko povem. Rad bi spet enkrat kot mlad fantè na veliko soboto zjutraj z gobo pred domačo cerkvijo stal in čakal, da nam župnik ogenj blagoslovi. To je bilo vedno tako lepo! Cele tedne poprej smo sušili gobo, da bo rajši tlela. Sobotnega jutra dočakati nismo mogli in še preden je cerkovnik ogenj ukresal, smo se že podili okrog cerkve. Že ogenj sam se nam je zdel svet in čudovit: iz kremenja je bil ukresan in svete stvari iz cerkve so v njem izgorevale. Temu in onemu je bilo to kar dovolj! Preden se je začel blagoslov, je gobo podtaknil v žerjavico in komaj se je vnela, hajd domov, da bo več pirhov, ker bo prišel prvi z ognjem v vas.

Pri blagoslovu se res nismo pobožno držali, a ko smo blagoslovljeni ogenj v

gobah imeli, smo vendar kar nekako čutili, da nekaj svetega nosimo. Skrbno smo pazili, da ne bi kakšnega koščka gobe izgubili in če nam je le kateri odpadel, smo ga vrgli na bližnjo ozimino, kot so nas bile naučile matere in tete, ki take stvari najbolje vedo in iz roda v rod hranijo. In ko smo prišli v vas! Skušali smo se, kateri bo prej, da bo več blagoslova pri hiši in pirhov v žepu; kajti sveti ogenj je dragocena stvar in vsaka gospodinja ti zanj vsaj en pirh da, če ne celo dva!

In potem domači obredi; tu taki, tam drugačni. Z novim ognjem se v peči še enkrat zakuri, hiša pokadi, luč v kotu nažge in potem ga eden ali drugi obenem z blagoslovljeno vodo in šibicami od butare s cvetne nedelje po vseh ozminah raznese. Take so navade vsaj pri nas; če so pri vas malo drugačne, nič zato — povsod jih preveva ista misel: vse naj bo posvečeno, na vse naj se razlije velikonočni blagoslov vprav kakor moli duhovnik pred cerkvijo: »Povsod, kamor koli bodo prinesli kaj tukaj skriv-

nostno posvečenega, naj zgine zloba in prevara hudobnega duha in naj pomaga moč tvoje veličastva.»

To misel izraža že ogenj sam kar najbolj! Pomislite, kakšno moč ima! S svetlobo preganja temo in strah — ob hudi uri sredi noči kar nehote nažgemo luč in v dolgem predoru na železnici nam je že sij cigarete prijeten; s svojim živim plamenom nam ogenj vzbuja občutek bližine in domačnosti — kako tesno povezuje družino domače ognjišče, sosesko vaški kres in župnijo večna luč; s toploto pa nas ogreva in hrano presnavlja, tako da si brez njega življenja niti misliti ne moremo. Ali naj bo čudno potem, če krščanski obredi uporabljajo ogenj in mu še globlji pomen dodajajo?

Ogenj je sam božji Sin Jezus Kristus. Luč v razsvetljenje poganov ga je imenoval starček Simeon. S svojim naukom, posebno pa s smrtjo na križu, je prinesel luč resnice, ljubezni in milosti. Svojega Duha, ki nam vse to deli, je v podobi ognja poslal na svet in zato pri svetih skrivnostih, maši, zakramentih in zakramentalih sveče gore. Vse naj nam govori: v tvoji duši se prižiga nova luč, vanjo se razliva nova toplota, ustvarja domačnost s samim Bogom in presnavljaš se za večno življenje. Vse to vrši v tebi božji ogenj — sveti Duh po Jezusu Kristusu.

Ali nima velikonočni ogenj res velikega pomena?

Najprej je prvo oznanilo vstajenja Gospodovega. Na veliko soboto zjutraj med sprevodom k oltarju z njegovo lučjo prižgo tri sveče in diakon trikrat razglasi: »Luč Kristusova!«, pevci pa mu hvaležno odpojo: »Bogu hvala!« To je oznanilo vstajenja v cerkvi. Tudi po hišah naj to veselo vest prvi oznani — blagoslovljeni ogenj; zato je bilo treba biti vsaj pri nas z njim prej v vasi kot so se zvonovi »iz Rima vrnil« in ob mašni glorijski slovesno oznanjali pričetek praznikov. Zakaj bi torej tudi vaša hiša ne sprejela z veseljem blagoslovljenega ognja — glasnika vstajenja!

Dalje je blagoslovljeni ogenj zakramental, to se pravi: sveto znamenje, ki ga je Cerkev postavila v naše posveče-

Helena Vurnik: Jezusova glava pri Zadnji večerji (Ujedkovina).

nje. Po njem ona sama za nas prosi, kar tako lepo povedo blagoslovne molitve. Zato je res vredno, da poslušamo njeno željo, da bi z njim kot v hiši božji tudi v hiši domači pobožno in verno prižgali ogenj v peči in luč v kotu in morda še za blagoslov letine prosili, če je taka navada.

Končno pa je ta sveti ogenj najlepše znamenje in opomin naše nadnaravne skupnosti. Kakor nas domače ognjišče zbližuje in združuje v ljubečo se družino, tako naj nas združuje ogenj iz župnijske cerkve — Jezus — v družino božjih domačinov. In kakor se v cerkvi vse luči z njim prižgo, tako naj tudi vse lučce župnije — naše duše — ob njem v ljubezni in milosti zagore. Zagorele so ob njem v prvi plamen pri župnijskem krstnem kamnu, se razplamtele ob njem pri prvem in vsakem naslednjem obhajilu, se poživile v spovednici in se mu dale použiti v daritvi svete maše.

Na vse to nas spominja velikonočni ogenj. Kaj bi ne bilo res lepo, če bi mogli vsi pohiteti pred svojo domačo farno cerkev in zajeti prgišče žerjavice v posodo ali zanetiti sveti ogenj v osušeno gobo ter ga ponesti v vse naše domove kot prvo oznanilo vstajenja, kot živo znamenje našega posvečenja in živ opomin, da smo ena družina!

Dr. Jože Pogačnik

»Nedolžni.« Pred nekaj leti, ko je bila španska državljanska vojna na višku, sem se neko poletje vozil z železnico iz Genove v Rim. V istem oddelku sta sedela tudi starejši gospod in mlajša dama, ki sta govorila španski. Iz govorjenja sem sklepal, da sta se spoznala šele na potu. Govorila sta o grozotah državljanske vojne. Zlasti se dama ni mogla pomiriti, ker da morajo toliko trpeti prav nedolžni ljudje: žene, otroci, redovnice, ki o politiki niti pojma niso imeli, ki so — zlasti redovnice — toliko dobre naredile med ljudstvom.

»Da moram trpeti jaz, ki sem vse zgubila, premoženje in starše, se ne pritožujem; marsikaj sem zaslužila. Saj ne rečem, da sem največja grešnica, toda mnogokrat mi je bilo svetno ljubše kakor božje. Za vsak greh pa nujno pride kazen, ne samo na onem, temveč največkrat tudi na tem svetu. Te časne kazni pa ne izberemo mi, ampak Bog. Hvaležni bodimo, da moremo že na tem svetu popraviti svoje grehe, zakaj popravljanje na onem svetu je mnogo bridkejše kot še tako huda pokora na tem svetu. Vse to sem se učila v samostanu in vse to razumem. Tudi sem se ponižno vdala v to, da ne bo moje trpljenje pred Bogom brezplodno. Toda ne morem se sprijazniti v svoji duši z nesrečno usodo vseh onih, ki so povsem nedolžni, in teh ni malo.«

»Da, ljuba gospa,« spregovori po kratkem molku gospod, »tudi jaz sem mnogo o tem razmišljal. Danes sem miren, ker sem prišel tudi o tem na jasno, kolikor je sploh mogoče priti na jasno. Kajti tudi trpljenje je neka skrivnost. Skrivnost zato, ker je trpljenje nekaj božjega. Kar pa je božje, nam nikdar povsem jasno biti ne more, zlasti ne na tem svetu. To nejasnost nam pa bogato odtehta vera. Neomajno verujemo v neskončno modrost božjo, ki vedno in povsod vse prav ravna, čeprav naša slabotna pamet tega razumeti ne more, neomajno verujemo v neskončno ljubezen božjo, ki nas neizmerno bolj ljubi, kot mi sami sebe ljubiti moremo. Zato, ljuba gospa, čisto brez skrbi, dokler je Bog v naši duši, nam nič v resnici škodovati ne more.«

Pogani nove dobe bajajo, da je božanstvo le vsota vseh sil na naši drobni zemlji in v neizmernih zvezdah vesolja. A tako so verovali tudi že pred tisočletji stari Egipčani in taka vera ni nič novega, kaj šele velikega!

Razodeta vera nas pa uči o lepšem in večjem Bogu. Kristus pravi Samarijanki, ki je prišla za-jemat vode: »Bog je duh,« in apostol pojasnjuje: »Duh nima mesa in kosti«. Bog ni tvar, a je njen Stvarnik, ni sila, a je njen izvor: vzvišen nad ves snovni svet.

»Sem, ki sem,« se razodeva Bog Mojzesu. Reči hoče, da je njegovo najgloblje bistvo: biva-joča polnost. A ker je Bog duh, tudi za svojo polnost ve, spoznava jo; tudi doume jo, saj je Bog, in sicer vso hkrati in vedno. Vsa njegova polnost je vsak hip popolnoma pred njegovimi duhovnimi očmi: Bog ne spoznava eno za dru-gim, ne misli zdaj na to zdaj na ono, ničesar ne pozablja, ničesar ne odkriva znova — vse vsak hipec do poslednje jasnosti ve!

Ob takem popolnem poznanju samega sebe se vnama v Boga neskončna, nepopisna lju-bezen do lastne popolnosti, ljubezen, ki ne more nikoli ugasniti, ljubezen, ki je vsak hip najvišja in se vendar ne spreminja.

Iz spoznanja in ljubezni pa seveda poteka ne-skončna blaženost, ki jo Bog v sebi uživa, in sicer vsak hip vso. Neskončno srečen je sam v sebi. Ničesar mu ni treba več želeti, nič se mu ni bati, da se ta blaženost morda kedaj neha.

Pa kaj bi skušal človeški jezik popisovati, česar mu ni moč niti umeti, kaj šele povedati. »Kakor njemu, ki je preveč medu, ni dobro, tako njega, ki veličastvo preiskuje, častitljivost po-tare,« nas svari sveta knjiga Pregovorov. In ven-dar bi se moralo človeku, ki premišljuje skriv-nosti božjega življenja, res goditi kakor v Va-ljavčevi legendi Od nebeške gloriije tistemu me-nihu: poslušal je rajsko ptičico in mislil, da jo posluša kratko urico, pa je poslušal tri sto let; tako lepa je bila njena pesem. Ko se je vrnil v samostan, ga nihče več ni poznal.

Kršćanstvo pa nam oznanja čudovito blago-vest: tudi mi smo poklicani, da bomo Boga naravnost uživali: ga spoznavali,

ljubili in se v njem veselili podobno, kakor se spoznava, ljubi in blaženo uživa on sam.

Sposobnost za to nam pa daje že zdaj vse ustvarjene narave presegajoč dar božji: posvečujoča milost.

»Vemo, da bomo njemu podobni, ker ga bomo gledali, kakršen je,« trdi sv. Janez Evangelist (1 Jan 3, 2). Bog nas tako zelo ljubi, da nas hoče imeti prav pri sebi, v svoji večni hiši, prav za mizo v svojem kraljestvu. Da, Jezus to veselje blaženih, h kateremu smo poklicani, primerja slovesni gostiji v njegovem kraljestvu (Lk 22, 30). Ta naš cilj je tako velik in dragocen, da je vreden vseh, tudi največjih žrtev. Saj jih Jezus tudi zahteva: rajši moramo žrtvovati roko, nogo in celo oko, kakor pa se odreči velikemu cilju, ki nas bo popolnoma osrečil in nam utešil veliko urojeno hrepenenje po blaženosti. Ves svet v primeri s tem velikim končnim ciljem nima nobene cene.

Kakor riba brez vode, tako človek brez Boga ne more živeti, zakaj na Boga je naravnani, od njega je in zanj. Zato ga želi tudi spoznati čimbolje. V spoznanju Boga so pa različne stopnje, ki si jih moremo s primeri ponazoriti.

Če gremo na primer v ljubljansko stolnico in se zazremo v stropne Quaglijeve slike, občudujemo velikega umetnika v njegovih delih. Podobno spoznavamo božjega Umetnika v njegovih delih, v stvarih. Seveda je to spoznavanje nepopolno, »nejasno« — kakor skozi meglo spoznavamo pri tem, pravi sveti Pavel. Stvarstvo nam kaže Boga le kakor v »zrcalu«, govori isti apostol.

Bolje moremo spoznati umetnika, če vidimo njegovo sliko. Saj umetniki dandanes tako radi slikajo tudi sebe, in hočejo prav svoje značilnosti s tem pokazati. Sliko o Bogu imamo; dal nam jo je sam v svojem razodetju — na ta popolnejši način Boga spoznavamo po veri. Ta nam odkriva tudi že skrivnosti božjega življenja, na primer presv. Trojico samo.

Najbolje pa spoznavamo umetnikovega duha, ako moremo naravnost govoriti z njim samim. Tako moremo tudi Boga najgloblje spoznavati, ako ga vidimo. Tega seveda niti človeškim očem niti angelskim ni dano. Bog pa nas je iz ljubezni tako visoko dvignil, dal nam je v posvečujoči milosti zmožnost, da ga nekoč tako spoznamo in nam to postavi celó za cilj;

Dolgo je molčala gospa, potem pa je bolj zdihišla kot spregovorila:

»Zakaj torej trpe nedolžni? Kako ste si to razložili?«

»Nedolžni, pravite. Ali je res toliko nedolžnih, kot mi mislimo. V sv. pismu je napisano, da vsak človek sedemkrat na dan greši. To se pravi, da noben človek ni brez greha. Vsak greh pa zasluži pokoro, kakor ste že sami rekli. Kakšna je ta pokora in kako velika, pa določa neskončno pravični Bog, ne mi. Pravite: nedolžni. Ali smo res tako nedolžni? Pomislite, da so tudi grehi opuščanja, ne samo grehi dejanja. Mnogi Boga preklinjajo, mi pa k temu molčimo: mislite, da ta molk ni greh? Pomislite, koliko je bilo na eni strani nakopičenega bogastva, na drugi strani pa strašne bede. In vsega tega v Španiji tudi katoličani mnogokrat nismo videli in nismo hoteli videti. Mislite, da ta prostovoljna slepota ni greh? Pa še velik! In sploh to strašno pomanjkanje ljubezni do bližnjega v besedah in dejanju, ki je povsem nasprotno poglobitnemu Kristusovemu nauku — menite, da to ni greh? Koliko sovraštva, mrznje, obrekovanja med sicer neoporečnimi in vernimi ljudmi! Pa niti na to ne mislimo, da so to grehi, mnogokrat zelo veliki grehi. O, dosti greha imamo tudi mi, ki mislimo, da smo nedolžni, nedolžni zato, ker nismo očitvidno kradli in ubijali, ker smo k maši hodili in zakramente prejemali ter rožni venec molili. O ljuba gospa, tudi tako zvaní nedolžni v božjih očeh niso tako nedolžni, da bi ne zaslužili tega, kar jim Bog naloži. In sicer po pravici naloži. Kajti Bog bi ne bil več Bog, ako bi nam po krivici kaj naložil.

»Pa otroci so vendar nedolžni!« vzklikne gospa.

»Priznajmo: ljubi otročki so nedolžni in tudi še marsikdo drugi. Zakaj torej trpijo tisti, ki so v resnici nedolžni? Zakaj pa je trpela Mati božja, zakaj so trpeli svetniki? Zato, ljuba gospa, ker Kristus živi v nas, ne samo njegovi nauki in njegova milost, temveč dobesedno in resnično na skriven način biva v nas. On sam s svojim križanim in poveljanim telesom. Zato moramo z Njim vred trpeti, da bomo nekoč z Njim vred vstali. To niso samo lepe besede, to je življenjska resnica. Trpljenje torej

ni samo kazen — Marija gotovo ni zaslužila kazni — temveč je naša udeležba na Kristusovem odrešilnem trpljenju, da bomo tako mogli biti tudi deležni njegovega vstajenja in njegove slave v nebesih. Če v tem duhu gledamo in nosimo križ, ljuba gospa, potem razumemo, zakaj trpijo tudi nedolžni, potem trpljenje zgubi svoj strašni obraz, postane za nas naravnost odlika in duhovna potreba.

»Ali ste vi duhovnik?« vpraša dama.

»Nisem duhovnik, temveč zdravnik. V svojem poklicu imam dosti prilike, videti polno trpljenja. Zato sem trpljenje hotel poznati ne samo od telesne, temveč tudi od dušne strani in sem v ta namen marsikaj bral in študiral. Tako sem mnogokrat uspešno lečil z duhovnimi zdravili tam, kjer s svojimi zdravniškimi recepti nisem mogel več pomagati.«

»Hvala lepa, gospod doktor, dali ste mi veliko lepe in tolažljive snovi za razmišljanje.«

Vrnitev k Bogu

Kolikokrat se zgodi, da se mlad človek, ki je doraščal kot dijak v dobrem, krščanskem zavodu, naenkrat preokrene, se izneveri in postane nasprotnik vsega krščanskega gibanja in življenja. Ta preobrat se izvrši navadno v vseučiliških letih, če dijak ni izbirčen v tovarišiji, ki ga kaj hitro zavede v prepad in to tem gotoveje, čim prej ga je pokvarjena okolica spravila v moralni padec. Ne rečemo, da je pot v nesrečo pri vseh enaka in da so pri vseh med glavnimi uničevalci krepotnega življenja in vernosti tudi нравstvene zablode, ali dejstvo je, kako nenadoma in v veliko žalost in presenečenje prejšnjih vzgojiteljev odpove zdaj ta zdaj oni, ki smo od njega toliko pričakovali.

Znano je ime predsednika španske republike: Manuel Azana. Ta mož je prebil mnogo mladostnih let v strogi odgoji avguštincev v zavodu San Lorenzo v Eskorialu. Ker je kazal izredno nadarjenost in veliko domoljubje, je dobil državno ustanovo, da je študiral na sloveči Sorboni v Parizu. Tu je prišel docela pod vpliv liberalizma. Z 20 letom je postal doktor pravnih nauk na univerzi v Madridu. Tu se je oklenil društva »Athenaeum«, ki je bilo veri

če ga dosežemo, bomo tudi nad vse človeške moči blaženi.

Gledali bomo Boga naravnost v »luči slave«, ki se bo tedaj razodela nad nami. Bog sam nam bo tedaj, da tako rečemo, odprl nove oči, ki ga bodo mogle spoznavati tako, kakor se sam spoznava.

To božjemu življenju podobno življenje je po milosti že sedaj v naši duši, sicer skrito, a resnično. Kakor je v semenu skrita bodoča rastlina, tako je v posvečujoči milosti duši dán začetek, počelo božjega življenja: z njo je v nas že položena skrivnostna zmožnost Boga gledati, to je spoznavati ga »iz obličja v obličje«, kakor pravi učenici sv. Pavel — to se pravi, naravnost, brez nejasnosti vere, da, še bolj naravnost, kakor pa zdaj drug drugega neposredno vidimo in spoznavamo. Zmožnost nam je obenem že v milosti dana, Boga tudi ljubiti, podobno kakor Bog samega sebe ljubi. Zmožnost nam je že zdaj v kali dana, da bomo tudi v tem poveličanju blaženi, podobno kakor je Bog sam v sebi blažen.

To je posvečujoča milost!

Šele ko mislimo na veliki cilj, moremo malce umevati, kaj je prav za prav posvečujoča milost in zakaj jo Gospod primerja »zakladu« in »dragocenemu biseru«, za katerega je vredno vse drugo žrtvovati, da ga dobimo in več ne zgubimo (Mt 13). Res, da tako visoko nadnaravno življenje v človeški duši spet vznikne, je bilo vredno, da je Sin božji prišel na svet in trpel ter umrl za nas.

Umljivo nam bo spet tudi, zakaj brez posvečujoče milosti nihče ne more priti v nebesa — saj nima pogojev, da bi Boga naravnost gledal, to je spoznaval, in ga ljubil, nima počela za tako nadnaravno delovanje, ali, da po človeško rečemo, nima organa, nima nadnaravnih oči in takega srca, da bi mogel gledati Boga, kakršen je v svoji slavi in ga ljubiti. Jezus primerja v priliki o kraljevi svatbi to milost svatovskemu oblačilu: vsiljenega gosta, ki se je vtihotapil v dvorano brez njega, dá kralj zvezati in vreči ven v temo. Morda se nam je večkrat zdela prilika nerazumljiva: ne pozabimo pa, da je po navadah vzhoda kralj svatovsko oblačilo ljubim gostom sam dal in celó na dom poslal; zanikrni gost je bil torej sam kriv, ako ga ni imel; zato je kralj z njim pravično ravnal. Jezus hoče reči: milost pošlje Bog, z njo nam dá pravico do nebeške gostije, a s seboj jo moramo prinesiti — da govorimo s priliko.

Ker nas posvečujoča milost naredi sposobne, delovati podobno kakor deluje Bog, smo po njej seveda nadnaravna božja podoba, božja slika, ki jo v dušo slika Bog sam. Zvesta podoba presvete Trojice v zmanjšanem obsegu smo in slikar te podobe je Bog. Zato je duša v posvečujoči milosti tudi čudovito lepa. Ožarjena je od nadčloveške luči, vsa je potopljena v božjo svetlobo in toploto. Bogoslovni pisatelji pravijo, da je duša v milosti podobna kristalni krogli, v katero se je ujelo sonce: svetlo in vid jemajoče se blesti in sije, kakor bi bila sama majhno sončece...

Če vse to dovolj premišljamo, bomo bolje razumeli znane Gospodove besede: »Kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo?« (Mt 16, 26).

Dr. Ign. Lenček

BOG JE LJUBEZEN

Čutimo, da vsepovsod pogrešamo ljubezni. Po njej hrepenimo vsi in jo iščemo. Ko si želimo miru, kličemo po ljubezni, ko se dan za dnem borimo za srečo, se zanjo borimo; ni namreč miru in sreče brez ljubezni. Ker ljubezni ni, smo razklani, razdvojeni, nesrečni; rane sekamo, mesto da bi jih celili, bremena nalagamo, mesto da bi »drug drugega bremena nosili« (Gal 6, 2); trpljenje množimo, ko bi morali tolažiti, maščevanje obetamo in kujemo, ko bi morali odpuščati, obsojamo, ko bi morali razumevati; stiskamo, a ljubezen pomaga, le sebe iščemo, a ljubezen »ne išče svojega« (1 Kor 13, 13), gluhi, slepi, zaprti smo postali v svoji trdoti, ljubezen pa vse vidi, vse sliši, ljubezen je odprto srce.

Kako malo cenimo pravo ljubezen! Ne borimo, ne trudimo se zanjo, kakor zasluži. S toliko brezbržnostjo pustimo, da hira v naših srcih, da gineva. Slepi smo in nespametni, ker ne poznamo njene velike vrednosti. Ljubezen je vse. Dokler človek ljubi, živi Bog v njem in on v Bogu. »Kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog ostane v njem« (1 Jan 4, 16). Kjer pa ni ljubezni, ni Boga; kjer ni Boga, ni življenja, je morda le videz življenja, pobeljen grob, v resnici pa smrt.

Saj ne more biti drugače. »Bog je ljubezen« (1 Jan 4, 8). Vse, kar je ustvaril, je sad njegove ljubezni, vse živi in obstaja le po ljubezni, ki vse ohranjuje. Tudi človek, krona stvarstva, je ustvarjen iz ljubezni in za ljubezen.

sovražno. Zajadral je na politično polje in se strastno boril tudi za ločitev Cerkve od države. Končno se je povrnilo pravo spoznanje. Lani je umrl — spravljen z Bogom. Pred smrtjo je poklical k sebi duhovnika (škofa), ki mu je podelil svete zakramente.

Šolsko vprašanje na Francoskem. Eno leto je že tega, odkar je šolstvo na Francoskem nastopilo dobo obnove. Odpravljena je francoska strankarska šolska postava iz leta 1904; obenem je zopet dobilo pravico poučevanja redovno učiteljstvo.

Sedaj javne državne šole na Francoskem niso več brezbožne, ker je v njih vpeljana poučevanje krščanskega nauka, ki spada med obvezne šolske predmete. S tem seveda še ni dosežen ideal verstvene šole, saj je ostalo v službi še mnogo učiteljskih oseb, ki je bila njih priprava na učiteljskih šolah če ne protiverska, pa gotovo brez verstva in brez Boga. Težko si mislimo, da bi mogli taki učitelji pravilno in s spoštovanjem govoriti o Bogu in vcepljati otrokom verstveno prepričanje in gojiti ljubezen do Boga. Čez noč se brezbožnost ne da spremeniti v bogoljubnost.

Tako imenovane »svobodne katoliške šole«, ki so jih katoliški Francozi vzdrževali tudi v slabih časih do 10.000, niso zgubile svoje privlačnosti in ugleda, marveč se bodo v »novem redu« še okrepile. Te šole so povsem prežete s katoliško mislijo in se katoliška vzgoja neguje ter podpira pri vseh šolskih predmetih. Skratka: te šole ustrezajo zahtevi papeža Pija XI., ki se glasi: »Za vso katoliško mladino — katoliško vzgojo v katoliških šolah.«

Zanimive številke. Vladstvo sv. Cerkve je sedaj tako sestavljeno: Kardinalski zbor šteje 51 članov. (Imeti jih more največ 70.) — Patriarhov je 14, — metropolitov 219, nadškofov 36. — Škofovskih stolic je 935, prelatur in opatij 50. — Naslovnih škofov imamo danes 772, apostolskih vikarjev 292, apostolskih prefektur 135.

Redovniki: Franciskani imajo danes po vsem svetu 24.146 članov, kapucini 13.510, cistercijani 1.428, trapisti 3.416, benediktinci

9.320, dominikanci 6.567, konventualci 2.753.

Kongregacije: Jezuiti imajo točasno vsepovsod 26.803 člane, salezijanci 12.850, redemptoristi 6.652, pasijonisti 3.092, Družba božje besede 4.443, bratje krščanske šole 15.303, oblati 5.277.

Misijonstvo: Na misijonskem polju oskrbuje duhovno pastirstvo 18.026 duhovnikov. Pomaga jim 8.755 redovnih bratov in 50.555 redovnih sester. Najrazsežnejše misijonsko področje je v Aziji, kjer deluje 5.052 vnanjih duhovnikov in 4.216 domačinov. Nato pride Oceanija, kjer misijonari 2.812 vnanjih duhovnikov in tudi nekaj domačinov.

Duhovnikov po vsem katoliškem svetu je 497.000, vseh katoličanov pa 375.000.000. Izven katoliške Cerkve je še vedno nič manj ko 1.560 milijonov ljudi.

(Številke so povzete — zadnje so zaokrožene — iz vatikanskega lista »L'Osserv. Rom.«)

Kakor nemarna mlakuža se razliva vsepovsod kletvinska grdobija, pomešana z bogokletnimi izbruhi umazanih in neotesanih src. Katoliška akcija na Ogrskem je zaradi tega v delovni načrt za letos sprejela tudi delo za iztrebitev te grde razvade. Na posebnem sestanku zastopnikov številnih družb in društev sta predsednik KA, škof Glattfelder, in vodja KA, prelat Mihailovics, podala navodila za tozadevno borbo.

Tudi na Japonskem se Katoliška akcija čimdalje bolj oblikuje. Kako tudi ne, ko ima v admiralu Yamamotu ne le zaščitnika, ampak glavnega predsednika. Ta mož ni le odličen poveljnik mornarice, marveč tudi dika katoliške cerkve. Rodil se je l. 1880. Kot 14letni mladenič se je dal krstiti. Je dober katoličan ne le po imenu, ampak po spolnjevanju svojih verskih dolžnosti. Prav pred tremi leti je obiskal Evropo, zlasti Rim, središče katoliške Cerkve. 27. febr. omenjenega leta je prišel v Turin. Tu si je ogledal zlasti veliki salezijanski zavod v Valdocco.

Admiral Yamamoto je skromen, srčno ljubezniv dostojanstvenik, razumen poveljnik, goreč katoličan. Tako ga opisujejo poznavalci.

A človek je še posebej umotvor ljubezni. Bog ga je dvignil k Sebi, dal mu je novo, nadčloveško, božje življenje, deležen je postal božje narave, resnični otrok božji. Z eno besedo: čudež božje ljubezni je posvečujoča milost božja. Ta daje človeku tudi poroštvo za največjo skrivnost, za blaženo ljubezen do Boga, ko ga bo gledal iz obličja v obličje.

Takrat bomo šele spoznali vso božjo ljubezen. Videli bomo neskončno ljubezen treh božjih oseb med seboj ter bomo sami z njo in v njej živeli. Gledali bomo ljubezen Očeta do nas, ki se je razodela v tem, »da je poslal Bog na svet svojega edinorojenega Sina, da bi mi po njem živeli« (1 Jan 4, 9); strmeli bomo nad »vse spoznanje presegajočo ljubezen« (Ef 3, 19) Sina, ki je svojim na svetu »skazal ljubezen do konca« (Jan 13, 1) in občudovali ter hvalili sv. Duha, poosebljeno Ljubezen božjo. Res, Bog je ljubezen, vse življenje v Bogu je življenje, utrip ljubezni. Kako resnično je zapisal sv. Janez: »Kdor ne ljubi, Boga ne pozna« (1 Jan 4, 8).

Mi pa smo ustvarjeni po božji podobi, mi smo otroci Ljubezni. Zato moramo ljubiti. Otroci Ljubezni smo, ki se prizadevamo za najvišjo popolnost; da postanemo Bogu podobni! Zato posnemamo Ljubezen samo, da je tudi naše življenje vse prepojeno z ljubeznijo. Tako je razumljivo, da je za človeka prva in največja zapoved: zapoved ljubezni do Boga.

»Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« (Mt 22, 39). Kdor ljubi Boga, ljubi tudi Njegovo podobo v človeku. Kdor ljubi Očeta, ljubi tudi otroka, po katerem polje očetovo življenje. Kdor ljubi Boga, ljubi tudi tisto, kar Bog ljubi; nas pa ljubi Bog s toliko ljubeznijo, da je dejal: »Kdor se vas dotakne, se dotakne punčice mojega očesa« (Zah 2, 8). Kdor ljubi Boga, izpolni njegovo voljo, ki je: ljubi svojega bližnjega. Kdor ljubi Boga, hoče, da bi ga vsi ljubili, zato vsem želi srečo te ljubezni. Res, ni mogoče, da bi ljubili Boga, če ne ljubimo tistih, ki jih On ljubi, če ne ljubimo bližnjega: »Ako kdo pravi: ljubim Boga, pa sovraži svojega brata, je lažnik!« (1 Jan 4, 20). Ljubezen do Boga brez resnične, globoke in dejanske ljubezni do bližnjega je le prazna beseda: »Ne ljubimo z besedo, ampak v dejanju in resnici« (1 Jan 3, 18).

Ena je ljubezen, s katero ljubimo Boga in bližnjega: dva plamena enega ognja, dva studenca iz istega živega vira. Je ugasnil ogenj, je zamrl vir? Mar ni več Boga v nas, ker ni več

Marijine družbe za žene v Ljubljani

Od leta 1892, dalje, ko je papež Leon XIII. izdal posebno okrožnico za posvetitev krščanskih družin po zgledu nazareške družine ter priporočil vsem katoliškim družinam bratovščino sv. Družine, se vedno glasneje razlega klic sv. Cerkve za obrambo krščanskih družin. O tem nam priča zlasti velika okrožnica

papeža Pija XI. o zakramentu sv. zakona. Pričajo nam tudi najnovejše okrožnice in zlasti še nagovori novoporočencem sedanjega sv. očeta Pija XII.

Srce vsake družine je mati. Če je srce zdravo, je tudi ostali organizem še poln življenja; če srce odpove, nastopi smrt. Podobno je z materami: dobre, verne matere: dobre, verne družine; zanikrne, nekrščanske matere: zanikrne nekrščanske družine.

»Navajati žene k pobožnemu krščanskemu življenju, da bi bile dobre matere svojim družinam« (Pravila), pa je namen Marijinih družb za žene. Zato so te vrste družb v današnjih časih še posebno važna.

Poglejmo, kako je z njimi v Ljubljani.

ljubezni? Iz žive ljubezni do Boga mora privreti resnična ljubezen do brata. V živi zavesti, da smo sami otroci božji, bomo tudi v bližnjem zapazili poteze skupnega Očeta. Globlje bomo začutili dolžnost, slediti zgledu nebeške ljubezni, ki ne izključi od svoje Dobrote nikogar, prav nikogar.

Najnujnejše delo.

Na skupnem posvetovanju voditeljev Marijinih družb v Ljubljani, dne 28. januarja 1942, so navzoči pod predsedstvom šk. voditelja, kan. dr. J. Kraljiča — na podlagi razprav g. komturja Valerijana Učaka in kateheta St. Škrbeta sprožili in preresetali marsikaj, kar bo moglo poživiti delavnost in pospešiti notranji napredek v vrstah Marijinih družb.

Prvi govornik je z uvaževanjem današnjih razmer prav posebno poudarjal, kako potrebno je, da sprejmejo zlasti kongregacije karitativno dejavnost v svoj okvir, saj to udejstvovanje ni le nasvet, marveč dolžnost, kateri se ne sme nihče odtegniti.

Da bo »karitas«, ki se ne zadovoljuje z zgolj telesnimi deli usmiljenja, šla roko v roki tudi z duhovnimi deli usmiljenja, mora biti kakor koli urejena, organizirana.

V krajih, kjer ni mogoče ustanoviti Vincencijeve in ne Elizabetne konference, naj bi karitativno delo vzela v roke Marijina družba. Karitativni odsek, ki se more povsod osnovati, bo mogel vsrčiti prezaslužno delo med člani družbe, pa tudi v celotni župnijski občini. To bo dvignilo veljavo kongregacije, razpršilo razne predsodke in blagodejno vplivalo na desno in levo.

Časovne potrebe danes tudi nujno zahtevajo, da se vskemu poučevanju posveti posebna pozornost. Cerkveni zakonik že tako kot tako zabičuje, da spada pouk krščanskega nauka med najvažnejše dolžnosti ne le dušnih pastirjev, marveč tudi staršev, njih namestnikov, gospodarjev, botrov i. dr. Isti zakonik pa naklada vsem nadpastirjem, naj skrbijo, da se v vsaki župniji poleg bratovščine sv. Rešnjega Telesa ustanovi tudi bratovščina za poučevanje krščanskega nauka. K temu dostavlja sinodalno navodilo

k zakoniku ljubljanske škofije, da bo »treba misliti na to, da si vzgojimo katehiste, ki bodo duhovnike pri tem delu (pouk verskega nauka) podpirali«.

V deželah, kjer v šolah ni verskega poučevanja, in tudi tam, kjer je pomanjkanje duhovnikov, so s pomočjo omenjene bratovščine skušali vzgojiti sposobnih oseb, ki so priskočile na pomoč pri verskem poučevanju.

Tudi v naših škofijah se je mnogo zamudilo, ker se niso te bratovščine ustanovile takoj, ko so bile ukazane. Zavedati se moramo, da Cerkev nikdar ne ukazuje stvar, ki niso dobro premišljene in zelo potrebne. Zato naj bi se kot začetek ustanavljali po naših kongregacijah v ta namen posebni odseki, takšno je bilo mnenje voditeljev Marijinih družb na skupnem posvetovanju.

Svoj čas smo tudi v »Boğoljubu« že sporočali, koliko dobrega lahko store odseki za poučevanje verskega nauka. Na Španskem na primer zbirajo odseki akademskih kongregacij za visokošolce nepoučene in versko manj negovane otroke, pa jih poučujejo in pripravljajo za sv. zakramente. Nekaj podobnega smo slišali prav zadnji čas tudi o dveh vnetih članicah neke večje slovenske kongregacije, ki sta sami na svojo roko — ker tam ni bilo duhovnika — poučili otroke za prvo sv. obhajilo. Poskrbeli sta tudi, da so mali poučevanci to srečo mogli res doseči.

Ali ni tako misijonsko delo odlično in vredno vse pohvale!

Naj se nujni odseki po naših kongregacijah resno uvažujejo!

Za razcvet Marijinih družb

Na vprašanje, kako poživiti Marijine družbe, je Škofijsko vodstvo sklicalo na god lurške Matere božje v Ljubljani posvet dekanjskih voditeljev ter določilo dvojce razprav, ki naj odgovarjata na to vprašanje. Prvi je govoril g. superior p. Lederhas o notranjem življenju v Mar. družbah. Kako poglabljati in krepiti le-to v članic in članicah? Predvsem s tem, da družbenice čim vestneje in natančneje spolnjujejo pravila. Pravila pa je seveda najprej dobro poznati, razumevati duha, ki ga vsebujejo. Zato pa obsega že priprava na sprejem v kongregacijo nalogo, da se novinci dobro seznanijo s splošni-

Vsega skupaj jih imamo osem, ki jih razvrščamo po letih ustanovitve.

I. Pri oo. jezuitih: Marijina kongregacija za gospe, ustanovljena 24. majnika 1908. Glavna zavetnica: Marija Pomočnica, druga: sv. Elizabeta. Šteje 131 članic po večini iz meščansko-uradniških družin.

II. Pri župni cerkvi sv. Jakoba. Ustanovil jo je majnika 1912. župnik Janko Barle. Glavna zaščitnica: Žalostna Mati božja, druga: sv. Ana. Šteje 77 članic iz najrazličnejših stanov (žene železničarjev, uradnikov, trgovcev, obrtnikov, delavcev itd.).

III. Pri župni cerkvi sv. Petra. Ustanovil jo je pokojni župnik Janko Petrič, oziroma tedanji kaplan Jernej Podbevšek l. 1915. Glavna patrona: Žalostna Mati božja, druga: sv. Ana. Družba šteje 120 članic iz najrazličnejših stanov, vse iz domače fare.

IV. Pri župni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem. Ustanovil jo je 18. marca 1920 tedanji župnik Franc S. Finžgar. Glavna patrona: Žalostna Mati božja, druga: sv. Ana. Družba šteje 65 članic.

V. Pri stolni cerkvi sv. Nikolaja: Marijina kongregacija za gospe. Ustanovil jo je leta 1920. kanonik dr. Alojzij Merhar. Glavna patrona: Marijino varstvo, drugi patron: sv. Jožef. Šteje 73 članic, povečini iz meščansko-uradniških družin. Polovica jih je s srednješolsko maturo.

VI. Pri župni cerkvi sv. Frančiška v Šiški. Ustanovljena je bila l. 1929. Glavna patrona: Žalostna Mati božja, druga sv. Ana. Šteje 96 članic, ki pripadajo različnim stanovom, ponajveč so žene železničarjev.

VII. V župni cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oo. frančiškanih. Ustanovljena l. 1936. Glavna patrona: Pomočnica Kristjanov, drugi patron: sv. Frančišek Asiški. Šteje 54 članic, ki imajo v pretežni večini vse srednješolsko maturo.

VIII. V župni cerkvi sv. Družine v Mostah. Ustanovljena 20. majnika 1941. Glavna patrona: Mati božja Brezmadežna, druga: Materinstvo Marijino. Šteje 96 članic, ki so vse iz domače župnije in pripadajo različnim stanovom.

Vsega skupaj je torej v ljubljanskih Marijinih družbah za žene 712 mater; pač majhno število z ozirom na splošno število mater v Ljubljani. Naj bi se tem pridružile še mnoge druge. Saj najdejo ravno matere pod zastavo najboljše Matere Marije največ tolažbe, veselja in modre spodbude za lastno življenje ter življenje svojih

družin. Koliko dobrega storijo že te maloštevilne matere, ki so v kongregacijah, zlasti po svojih odsekih (odsek za obiskovanje bolnikov, evharistični, misijonski, karitativni, pevski) bi mogli povedati predvsem gg. voditelji teh kongregacij. Priznanja vredno je zlasti to, da je izšlo iz krogov teh marijanskih mater v zadnjih desetletjih tudi v Ljubljani več duhovniških in redovniških poklicev, bodisi da so se lastni sinovi in hčere teh mater posvetili duhovniškemu odnosno redovniškemu stanu ali pa, da so vsaj s pomočjo in podporo teh mater dozoreli ti poklici. Želeti je, da bi v tej in oni ljubljanski župniji zlasti mlajše matere pokazale še večje zanimanje za pristop v Marijino kongregacijo!

Navodila škofov Marijnim družbam

1. Češčenje Matere božje.

V duhu družbenih pravil poudarjajo sodobni škofje prav posebno nežno ljubezen in češčenje Matere božje. »Kaj se pravi biti član Marijine družbe?« — tako piše kardinal Gerlier, svoj čas lurski škof in sedaj nadškof v Lyonu, — »ali je mar že zadosti, da je naše ime zaznamenovano v imeniku družbenikov? Ali zadostuje, da se udeležujemo shodov, da opravljamo mnogo molitev? — Nikakor ne. Biti člani Marijine družbe pomeni mnogo več. Pomeni, da je naše srce v svoji globini popolnoma prežeto nežne ljubezni in vdanosti do Matere božje in da nas je volja, da najmanjše stvari ne storimo, ki bi njej ne bila všeč, pripravljeni pa smo storiti vse, kar ji napravi veselje. Ta zavest mora biti bistven znak vsakega kongreganista. Vse drugo je samo zunanji izraz te velike notranje ljubezni do Matere božje.«

»Radi bi imeli kongregacije, ki razširjajo blagodejni vzgojni vpliv; v ta namen je potrebno, da gojijo pobožnost, ki temelji na poglobljenem spoznanju Matere božje. Radi bi imeli kongregacije, ki odgovarjajo zahtevo časa; dosegle bodo to, če temeljijo na posebnem češčenju Matere božje. Kajti Marijino češčenje odgovarja vsem zahtevam časa in vzgaja duše za velikodušna dela.« »Češčenje Matere božje mora biti v vrstah družbenikov odkritosrčno polno zaupanja in otroške vdanosti,« trdi zopet škof dr. Pavel Jantansch iz Tonava. »V vsem njihovem žitju in bitju, v veselju in žalosti mora kongreganiste prešinjati zavest, da so vse svoje življenje popolnoma posvetili Mariji.«

mi in posebnimi pravili. Ta priprava je zelo važna ter jo je treba temeljito in resno vsrčiti. Temelj notranjemu življenju je postavljen že v prvem členu družbenih pravil: »Marijina družba je verska, urejena, od Cerkve potrjena družba, ki vodi vernike posameznih stanov s pomočjo češčenja in ljubezni do Marije k samoposvečevanju in v apostolsko delovanje.« Ta prvi in najznačilnejši člen pravil ima razlago in spopolnilo v nadaljnjih členih, ki bi jih lahko primerjali opornikom notranjega življenja. Na te opornike naslanja voditelj svoje nagovore v kongregaciji, navodila, poučevanja in opomine. Delo odsekih, gorečnost odbora, redni shodi z dobro kontrolo, skupna obhajila, duhovne vaje, slovesni sprejemi, družbene prireditve, smotno prirejeni govori vnetega voditelja: vse to bistveno pospešuje napredek notranjega življenja v Mar. družbi.

Dekan Pavlin Bitnar je pa opisal lastnosti, ki naj se v njih odlikuje voditelj kongregacije; saj družba z njim stoji in pade. Voditelj, ki je res poln ljubezni do nebeške Matere, se žrtvuje, da zanesse med družbene člane isto požrtvovalno ljubezen do Marije in po njej do Jezusa, s tem pa resnično veselje in srečno razpoloženje. Voditelj bo skrbel, da se bo družba stalno pomlajala in da bo delo modro razdeljeno.

IZ ŽIVLJENJA + CERKVE +

Ves katoliški svet se je zgani, ko je bilo razglašeno, da bo sveti oče Pij XII. praznoval 25 letnico svojega škofovskega posvečenja, saj je to prva večja priložnost, ko morejo verniki katoliške Cerkve na bolj izrazit način spričati svoje iskreno spoštovanje in otroško hvaležnosti do skupnega očeta — papeža.

Sv. oče je izrazil željo, naj bi se opustile vse manifestacije, katere bi bile manj skladne z resnostjo dogodkov, ki jih doživljamo. V svoji skromnosti in dobrohotnosti je zadovoljen, če se sinovi katoliške Cerkve, razpršeni po vsem svetu, združujejo z njim v molitvah po škofijah in glavnih cerkvah vseh krajev, kjer naj skupno s svojimi

nadpastirji in duhovniki dvigajo goreče prošnje k Bogu za blagor človeštva in za to, da bi si svet zopet osvojil strah božji, se oprijel spolnjevanja božjih zapovedi in da bi se vrnilo med narode medsebojno zaupanje, sloneče na načelih krščanske ljubezni in pravičnosti.

Dolžni smo, da se zlasti v tem letu papeževega jubileja skupno zahvaljujemo Bogu, da nam je v usodnih časih dal vrhovnega poglavarja, ki s toliko ljubeznijo objema vso Cerkev. Naj ga dobrotljivost božja ohrani še dolgo na blagor duš in vsega sveta!

Sveti oče bo 14. maja (na vnebohod Gospodov) opravil slovesno sv. mašo v rimski cerkvi sv. Petra, nato pa podelil blagoslov, ki bo po zračnih valovih razglašen vsemu svetu.

Posebna skupinska romanja niso predvidena. Sv. oče pa želi, da bi verniki, če zmorejo, ob tej priložnosti podprli reveže, katerih število je danes sila naraslo. Če se bo kaj vernikov oglasilo s popolnoma prostovoljnimi darili, se bodo porabili za zidavo nove cerkve v Rimu, ki naj bo posvečena krstnemu patronu sv. očeta: svetemu Evge-niju.

Novo veronaučno učilo. Po naročilu ogrskega naučnega ministra so ob priložnosti, ko je ogrski kardinal in nadškof esztergonski, dr. Justinijan Seredi, posvetil večjo skupino novomašnikov, filmali obred mašniškega posvečenja. Film sedaj kažejo pri verskem pouku na ogrskih srednjih šolah.

O čem so pridigovali...? V Rimu je navada, da se postni pridigarji pred pričetkom postnega časa zberejo pri papežu in prosijo sve-tega blagoslova. Ob tej priložnosti priporoči sveti oče, kaj naj cerkveni govorniki obravnavajo. Letos je bil na vrsti drugi del apostolske vere, od 6. do 12. člena, t. j. o vesoljni sodbi, o milosti in delovanju Sv. Duha, o katoliški Cerkvi, o presrečni Jezusovi ustanovi-zakramentu sv. pokore, in o večnosti. Papež Pij XII. se je v svojem nagovoru pri vsakem članu dalj časa pomudil z razjasnjevanjem tega, kar je želel posebno naglasiti. Pri nauku o ustanovi Kristusovi, sv. Cerkvi, je zlasti priporočal, naj skušajo pridigarji doseči to, kar je izraženo z latinsko besedo »sentire cum Ecclesia« — vzljubiti sv. Cerkev, z

Vsem Marijinim družbam in vrtcem!

Katoliški svet misli in marsikje se že tudi z vnemo pripravlja, da na veličasten način proslavi srebrni škofovski jubilej vrhovnega poglavarja Kristusove Cerkve, — sv. očeta Pija XII.

Na dlani je, da tisti, ki so se še posebej posvetili Materi božji v Marijinih družbah, ne morejo zaostati pri proslavi tega jubileja.

Po pravici namreč smemo sedanjega sv. očeta prištevati tistim papežem, ki so v posebni meri častilci Matere božje in kot taki tudi zelo naklonjeni Marijinim družbam. To svojo naklonjenost do Marijinih družb je Pij XII. že opetovano pokazal, ko je še kot tajnik papeža Pija XI. pošiljal razne pozdravne poslanice marijanskim zborovanjem in se je tu in tam kot papežev delegat osebno udeležil t o z a d e v n i h zborovanj. Kako zelo pa Pij XII. priporoča češčenje Matere božje, — to je splošno znano iz njegovih poslanic in nagovorov ob raznih avdiencah.

Zato pozivlja Škofijsko vodstvo M. D. vse člane in članice kakor tudi otroke Marijinih Vrtcev, da se oddolžijo svetemu očetu ob njegovem jubileju za naklonjenost do Marijinih družb predvsem z duhovnimi darovi. Vsaka kongregacija naj bi oskrbela duhovni šopek, ki ga bo v otroški ljubezni z vsemi kongregacijami sveta poklonila sv. očetu za njegov jubilej dne 14. maja 1942.

Pa tudi sicer naj vse naše kongregacije z vnemo sodelujejo pri raznih proslavah — v cerkvi in izven cerkve —, ki bodo po raznih krajih. Kako važno je, da širimo pravo pojmovanje o papeževem delovanju tudi v tistih krogih, ki so odtujeni cerkvenemu življenju. Je namreč tudi med nami dobro preudarjenih, podtalnih sovražnih napadov ravno na papeža, tako da so tu in tam celo dobri verniki polni predsodkov proti papeštvu. Bistvena poteza vsake kongregacije mora biti tudi bramba Cerkve Kristusove in s tem tudi bramba — srca Cerkve: papeža. Z veselim pogumom torej na delo vse Marijine družbe ob srebrnem jubileju škofovanja sv. očeta Pija XII.

Škofijsko vodstvo Marijinih družb v Ljubljani.

Trije prstani

Paul Keller — Janez Pucelj

Nato je spet svetlo. Otroci so večji. Gospa jih spet prepozna, ker ima vsak svoj prstan na prstu. Tedaj pride sin z briljantom. Je star trinajst let. Reče: »Mati, bil sem premeščen, dobil sem nagrado. Poprijeti se hočem kdaj očetovega obrata.«

Tedaj pride drugi, tisti z zelenim kamnom. Reče: »Ti bom kaj zagodel, mati.«

Ima gosli in gode.

Bo pač lahko postal kdaj velik umetnik, ko zna že zdaj tako lepo gostiti!

In zdaj pride hči; je čudovito lepa deklica pri desetih letih. nežno reče:

»Mati, jaz ne maram biti čisto nič drugega kakor tvoja dobro hčerka!«

In spet zavije bolnica roke k nebu, spet kliče milost iz prerazbolelega srca.

Zdaj pridejo otroci čisto do nje.

Najstarejši pripogne koleno in solze materine mu teko preko čela.

»Kako mi je ime, mati? Nimam imena,« po-
toži.

»Tebi je ime Hubert.«

Tedaj pride drugi in solze materine mu po-
rose glavo.

»Tebi je ime Adalbert!«

Tedaj pride deklica in mati ji oškropi s sol-
zami čisto, belo čelo:

»Tebi, hčerka moja, je ime Marija!«

Vsakemu otroku je mati, ko so ji tekale solze, držala roko nad glavo in govorila: »Jaz te kr-
stim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.«

Nato pogleda svoje lepe tri otroke.

Vsi trije se smehljajo. In tudi gospa se smeh-
lja.

»Toliko in tako lepih in dobrih otrok imam!«
reče blaženo. —

Zvon udari polnoči. Tedaj reče gospa:

»Ali me ne bi vzeli s sabo na pot k Bogu, otroci moji? Čas mi je!«

Krepko in veselo odgovore vsi trije:

»Vzamemo te, mati, vzamemo te s seboj na
pot v večnost!«

njo čutiti in delati, zanjo živeti, z
njo se vojskovati, veseliti in žalo-
vati. Končne besede papežev so
bile: Bodite modri in goreči učitelji
in zdravniki vernikov. Imejte
Boga v srcu in srce v Bogu!

Mesto svetnikov. Brez ozira na
dosedanje število svetnikov, ki si
jih lasti mesto Torino (Turin), je
sedaj na vrsti v Rimu 16 svetni-
ških procesov za osebe, ki so imele
domovinsko pravico v omenjenem
mestu. Med njimi so: Peter Jurij
Fraccati, princesa Klotilda Savoj-
ska, Dominik Savio, Andrej Bel-
trami, železničar Pavej Pij Perazzo.

15 novih cerkva je bilo sezida-
nih zadnjih 12 let v okrožju mesta
Palermo na Siciliji. Pobudo za to
je dal nadškof, kardinal Lavitrán.
Zadnja nova župnijska cerkev med
imenovanimi je posvečena Materi
božji in bila postavljena v 11 me-
secih. Za kritje stroškov je pa skr-
bela družina barona Bordonaro.

Beleške

Na hitro odpoklican in iztrgan
iz naše srede je bil 21. febr. t. l.
naš pesnik Silvin Sardenko,
kakor se je podpisoval dr. Alojzij
Merhar, stolni kanonik ljubljanski.
Po hudi pljučnici je sledila smrt.
Pred kratkim je uredil zadnjo
knjigo svojih pesmi, naslovljenih
»Tolažnici«, ki jih je posvetil
v prijateljskem spoštovanju vseuč-
lišškemu profesorju, arhitektu Pleč-
niku za njegovo 70letnico. Vseh
pesniških del iz zbirke Sardenkovih
je kakih deset. Prav pogosto je
speval na čast Zalostni Materi bo-
žji. Naš list »Bogoljub« ima še po-
setno dolžnost, da ohrani rajnega
pesnika v hvaležnem spominu, saj
mu je bil več let zvest in postrež-
ljiv sotrudnik.

Upamo, da mu je »Mater Dolo-
rosa, kateri je tudi posvetil eno
zbirko, že pripomogla do srečnega
mesta med spremstvom Gospodo-
vim.

Smrt pravičnih. Ob žalovanju
cele naše fare smo v Velikem Kalu
položili v naročje matere zemlje
truplo mlade Marije Kresove,
medtem ko upamo, da se je njena
duša že veselila pri Bogu. Dan po
pobožnosti prvega petka, katero
je že večkrat opravljala, nas je
nenadoma zapustila. Ne njena mla-
dost, ne navezanost domačih in

prijateljic nanjo — nista pomagali. Odsla je k nebeski Materi. Bila je vseskozi vneta družbenica ter prva pri apostolskem delu dekl. KA. S samoposvečenjem in posvečevanjem drugih je bila kašipot v dobrem vsem drugim. Bog bodi njeno plačilo!

KNJIGE IN DRUGO

»Prerok vseh prerokov« ima naslov št. 196. Rakovniške knjižnice. Vseбина je apologetska (branična). Iz Sv. pisma dokazuje pisatelj J. Langerholz, kako točno se je uresničilo, kar je Jezus Kristus napovedoval. S prerokbami in s čudeži, ki jih je delal, je potrdil, da je od Boga poslan. Nekatere od teh prerokb pa še čakajo uresničenja. Ko je napovedoval, da bo porušeno jeruzalemsko mesto, je obenem opozoril na konec sveta in na pojave, ki bodo poprej nastopili. »Za tisti dan in uro pa ne ve nihče, niti angeli v nebesih ne, ampak le moj Oče«, je rekel Kristus sam. Znake, ki bodo kazali ta dan, omenja Sin božji takole: »Slišali boste o vojski in vojnih vesteh... Vstal bo narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo... To se mora zgoditi, pa še ni konec... In lakota in kuga in potresi bodo po mnogih krajih. Vse to bo pa začetek bolečin... Ker bo hudobija narasla, bo ljubezen mnogih omrznila.«

Premisleka vredno. Beri gori omenjeno brošuro, ki o tem zbuja resna razmišljanja!

Za cerkvene pevske zборе. Dr. Fr. Kimovec je zložil dve skladbi »Videl sem vodo« za blagoslov pred nedeljsko farno mašo v velikonočnem času. Skladbi sta pisani za mešani zbor, zelo lahki in pevni. Isti skladatelj je izdal za mešani zbor »Trpljenje G. N. J. Kr. po Mateju« in sicer vse stavke, ki jih govore posamezne osebe (razen Kristusa) in množica. Po naših cerkvah se pasijon po evangelistu Mateju na cvetno nedeljo bere, lepo pa bi bilo, ko bi se pel, če ni mogoče dopoldan, pa popoldan: evangelistovo pripovedovanje in Kristusove besede koralno, ostalo pa v zboru, kar podajanje pasijona zelo poživlji. Skladba je lahko pevnna ter jo zmore tudi šibkejši zbor. — Obe skladbi se dobata v Ljudski knjigarni.

»Tedaj počakajte za časek! Imam samo še nekaj sporočiti tu na zemlji!«

Vzame z mize polo papirja, nekaj napiše nanjo, razprostre polo nad tri prstane, ki so jih bili otroci spet odložili.

Najstarejši reče: »Tu so prstani! Teh ne smemo prnesti s seboj.«

»Ne, ne smemo jih,« reče gospa, »prstani ostanejo tukaj.«

Pogleda svoje tri nerojene otroke, oba sina, hčerko:

»Molite z menoj, otroci!«

Otroci dvignejo roke. —

Tedaj se vzpne cesta proti večnosti. Matigre s svojimi tremi otroki domov.

Avto zapuha pred vrati. Gospod pokliče bolniško strežnico.

»Kje je sin?« vpraša komercialni svetnik.

»Odpotoval je k četi — ob enajstih.«

»Torej vendarle — torej vendarle brez slovesa!«

Odpne si ovratnik.

»Kako je gospe?«

»Milostiva gospa so strogo zapovedali, da jih moram pustiti čez noč na verandi. Le če bi pozvonili, bi smela priti.«

Komercialni svetnik gre s tihim korakom na verando. Strežnica gre za njim. Električna luč zagori. —

Na verandi leži mrlič. —

Komercialni svetnik ženo prestrašen strese za rame.

»Luiza, zbudi se! Odgovori!«

Večni molk.

»O Bog — o Bog — mrtva je...!« krikuje strežnica.

»Ne govori neumnosti!« se jezi mož; »telefoni-rajte brž doktorju Melku in profesorju Puharju! Oba naj prideta z avtom! Če katerega ne dobite, tedaj na kliniko. Povejte moje ime! Prvi zdravnik, ki je tam prost, naj pride!«

Mož je sam, prime ženo za mrzlo roko.

»Luiza, odgovori!«

Večni molk.

Tedaj zagleda na mizici poleg naslanjača papir. Vzame ga, zagleda pa pod njim najprej tri prstane, ki jih dobro pozna.

»Kako pridejo ti prstani semkaj?«

Potem bere:

»Moji trije umorjeni, nerojeni otroci so bili pri meni. Krstila sem jih s svojimi skešanimi sol-

zami. Najstarejši je star trinajst let, ime mu je Hubert; drugi je star dvanajst let, ime mu je Adalbert; deklica je stara deset let, ime ji je Marija. Bog bodi usmiljen! Luiza.«

»Žena! — Luiza! — Zbudi se!« —
Večni molk.

Samo listič sfrli mrtvi z naročja. Na lističu je napisano:

»Gospa Zajc, Kamniška cesta 36.«

PROŠNJE IN ZAHVALE

E. M. R. se zahvaljuje † škofu Baragu za dosedanje pomoči in se priporoča še naprej v važnih zadevah ter za zdravje in mir; prav tako apost. mis. Ign. Knobleharju. — R. J. P. R. C. se prav pristrčno zahvaljuje škofu Baragu in Ign. Knobleharju, da sta moja dva sinčka že dvakrat od nevarne bolezni ozdravela na njiju priprošnji.

**Bogoljuba beri počasi, beri dvakrat, razmišljaj, zlasli načelne članke, ki razpravljajo o teže umevnihi verskihi resnicah. Če tako premišljeno čitanje ti more prinesiti tistih duhovnih koristih, ki jih od član-
kov pričakuješ.**

VSEBINA:

Dr. Fr. Lukman: „Praznik vseh praznikov“. — Dr. P. Roman Tominec: Dnevniki velikega tedna. — Dr. Andrej Snoj: Litostrotos - kraj smrtne obsodbe Gospodove. — Prof. Janez Oražen: Velikonočni ogenj. — Dr. Joža Pogačnik: Da bi spoznali dar božji. — Dr. Ign. Lenček: „Bog“ je ljubezen. — Janez Filipič: Marijine družbe za žene v Ljubljani. — Navodila škofov Marijinim družbam. — Vsem Marijinim družbam in Vrtem. — Keller-Pacelj: Trije pristani. — Zapiski. — Iz življenja Cerkve. — Beleške.

23. Četrtek. Bl. Egidij As. P. o. vsem vernikom v cerkvah 3 redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v žup. c., kjer ni redovne.

24. Petek. Sv. Fidel. P. o. tistim, kakor večeraj.

25. Nedelja, zadnja v m. *Mati božja, dobr. sveta*. P. o.: 1. čl. družbe sv. Petra Kl., če molijo za razšir. sv. vere in p. n. sv. o.; 2. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo sv. r. v.

26. Torek. Bl. Lukezij. — P. o. tistim, kakor 23. dan.

27. Sreda. Ustanovni dan družbe sv. Petra Kl. — P. o. tistim, kakor 26. dan.

30. Četrtek. P. o. tretjeredni.

Opomba. Odpustke rimskih postajnih cerkvah morejo dobiti: 1. tretjeredniki v redovni

cerkvi; 2. čl. br. sv. R. T. v br. c.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. c.; 3. čl. br. sv. S. J. v br. c.; namesto obiska br. c. jim more spovednik naložiti kakšno drugo dobro delo; 4. čl. br. pred. Sreca Mar. v br. c.; 5. čl. r. v. br. v vsaki cerkvi, če molijo pri petih oltarjih; če jih ni 5, naj tiste, kolikor jih je, obiščejo tolikokrat, kakor da jih je pet; 6. čl. Mar. dr. v jezuitski cerkvi; kjer te ni, v kateri koli cerkvi, če odmolijo sedemkrat Očenaš in Zdravo Marijo p. n. sv. o.; 7. tisti, ki nosijo viš. skap.; 8. čl. br. za duše v v. v br. ali ž. c.

Da se odpustki dobe, se poleg navedenih pogojev zahteva le še prejem sv. z. in molitev p. n. sv. o. Kdor vse to spoini, ima iste odp., kakor če bi obiskal prave postajne cerkve v Rimu.

P LJUDSKA POSOJILNICA

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvu. Posojilnica je bila ustanovljena 1895. leta.

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklo-
šičeva 6, nasproti hotela „Union“

V LJUBLJANI

Urednik: Zabret Franc. — Izdajatelj: inž. Jože Sodja.
Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani Jože Kramarič.

In odprle so se jima oči in sta ga spoštovala.
Bavotisk iz kole Jožeta Wegber (1706 — 1780) v Berghausu.

